

"QUAN LA PARAULA ÉS DONA", D'ÀNGELS CARDONA

Cristina Salom i Ferrer

Àngels Cardona ens convida a entrar de nou en la seva poesia, a submergir-nos en un poemari sadoll: 65 poemes dividits en 8 parts diferenciades que fan un corpus del món interior particular explorat. Ens convida a la llibertat amb la rima lliure, amb el vers lliure, amb una mètrica lliure, sense figures retòriques, -sense maquillatge-. Amb un llenguatge entenenent, defugint de qualsevol impostura, amb l'ordre i l'equilibri del mestratge, és la maduresa poètica. Quan una paraula convida a l'altra i s'enllaçen fent garlandes. Formant un poema, rodó, complet. Perfecte.

El que m'ha copsat d'aquest poemari és la composició basada en tres camps lèxics fonamentals: El paisatge, la dona i la sensibilitat.

EL PAISATGE

El nostre tarannà d'illencs, amb tot allò que ens dóna el paisatge marítim, la història esmicolada en el sòl d'arena de les aigües mediterrànies,

ens condiona una forma de pensar genuïna i diferenciada. Han vingut, vénen i vendran influències d'altres cultures de forma cíclica; d'arreu de la mediterrània, pobles del Nord, de la península... Però tanmateix resta en el nostre inconscient, com la marca d'aigua d'una litografia el

tarannà del poble foner. L'originari, el genuí.

La poesia d'Àngels Cardona ens mostra aquest paisatge per connectar-nos amb quelcom profund de la psique. La psique de la dona primigènica que es troba en l'interior de totes les dones

que volen trobar-se elles mateixes, la força femenina que tot home té i que pot mirar sense por i guarir-se a si mateix si vol explorar part de la seva ombra. Ens connecta amb la part femenina que demanda i reclama que hom necessita donar llum en els racons de la seva autenticitat, perquè és allà on trobaran la força.

LA DONA

Àngels Cardona ens presenta els patrons femenins des de la visió multi-facètica de les heroïnes reals o fictícies que la cultura patriarcal no ens ha devastat i que encapçalen les diferents parts d'aquest poemari. Ens va mostrant la calidoscòpica imatge de la dona arquetípica.

Ens trobam amb Dafne; la nimfa insensible a l'amor que acaba convertida en llozer, el símbol de la victòria, ens vol transmetre que per a aconseguir el que una dona vol ha de renunciar a l'amor, o, si més no, ha d'estimar una mica menys i estimar-se més.

Friné, l'heteira, la meuca grega, que amb la seva bellesa es va fer rica, essent una gran mecenes. És el paradigma de la dona lliure i alliberada que porta amb dignitat i de forma pública la seva condició de dona que gaudeix del seu cos. És honesta, no engana, no és l'esposa que té amants secrets i intenta fer funcionar el circ de tres pistes del seu matrimoni formal, els encontres furtius amb els seus amants i, si n'hi ha, els seus fills, que mira de coa d'ull, amb retrets perquè sent que són les manilles o la cadena que la manté en una situació que no vol.

La sacerdotessa Diotima que, com no podia ser d'altra forma, va ensenyar la filosofia de l'amor a Sòcrates. Perquè el coneixement, la saviesa sense amor, és buit, esdevé dogma i el dogma esclavitza. No és casualitat que ella sigui sacerdotessa, ja que els totalitarismes, i entre ells, les religions, són

les que demostren menys amor a l'altre i sobretot, menys amor a les dones.

Lílith, la indòmita esposa primigènica d'Adam, el primer home, que no va voler esser sotmesa a ell i ell se'n va haver de cercar una altra que s'avingués a obeir la cultura patriarcal que els homes varen escriure per a tota la humanitat. En nosaltres, quan volem trencar amb situacions que ens estan devorant l'ànima, és Lílith qui s'alça per dins i crida.

La fidel Penèlope, que espera la tornada del seu marit, Odisseu o Ulisses. Tenia l'esperança que tornàs viu i per això no va voler-se casar una altra vegada. Al cap i a la fi, una mostra més de la dona que no volia estar baix el jou de les lleis que pretenien obligar-la a fer el que no volia. Preferia estar sotmesa a un fill que estar sotmesa a un home. En l'actualitat hi ha moltes Penèlopes que es decanten per una vida professional abans que per una vida de parella.

L'estratega Risístrata amb el seu missatge sempre actual. Una militant anti-bel·licista que intenta fer entendre l'error de la guerra. Quantes dones hi creuen en aquest missatge, quantes es manifesten, quantes mares hauran de plorar la mort dels seus fills esbutzats per les bombes. I encara i així, les guerres segueixen, fins i tot hi ha dones que creuen en la guerra, que van a la guerra, que envien els seus fills a la guerra...

Sibil·la, la profeta, la que entén els presagis en el verd dels ulls de l'enigmàtic moix que la mira fixament, la transmissora del missatge dels déus. En la nostra tradició mediterrània sempre n'hi ha hagudes i sempre n'hi haurà de sibil·les, i de fetillers o mal-bocineres. Són dones lliures que viuen la seva interioritat espiritual. Són les que representen el paradigma d'Hèstia. El foc de la llar, el foc de l'interior de la persona, la seva consciència.

LA SENSUALITAT

Àngels Cardona viu la sensitivitat, la relació amb el propi cos, a través de la poesia en una mena de nostàlgia o necessitat de vivificar en el nostre interior, en la personal i íntima relació amb el nostre cos i el cos d'altri, en cada un dels moments, l'espiritualitat. Viu l'espiritualitat pintant sobre les fulles escrites aquelles paraules que es troben en el nostre esdevenir...

Jaime Barilko explica en el seu llibre, *La càbala de la llum* que el Gènesi, segons la tradició hebrea, comença amb la paraula *bereshit*; comença amb la *beth* hebrea, que vol dir dos, el nombre de la dona. *Bereshit* vol dir al principi fou el so. És amb el so que comença l'univers, i la paraula és el so, per això ella creu en la paraula vibrant, en la poesia escoltada, sonora, és per això que els seus poemes són absoluts, potents i poderosos com a encanteris. ■

Benvolguts companys i benvolgudes companyes,

Després d'aquests quatre anys de lluita i de resistència en defensa d'una educació de qualitat, inclusiva i en català, els centres han recuperat o iniciat nous projectes per millorar l'ensenyament, la formació humana, acadèmica i personal dels nostres infants, la pràctica educativa, la inclusió i l'atenció a la diversitat, el funcionament general dels centres o l'atenció i participació de les famílies... es fan activitats fora dels centres i fins i tot fora de les illes... intercanvis escolars, estades a l'estranger... és per això que us oferim l'espai de la revista Pissarra per si voleu donar difusió als vostres projectes i compartir-ho amb la resta de docents i amb la comunitat educativa en general. Aquesta revista ja té més de 30 anys, es reparteix a tots els centres i té una versió electrònica i una versió en paper. El proper número de la revista estarà dedicat, entre d'altres temes, a projectes d'innovació o de renovació pedagògica dels centres de les Illes Balears.

Hi podeu participar! Podeu enviar-nos una breu ressenya a pissarra@stei.cat o telefonar-nos al 971 90 16 00 i deixar el vostre missatge, us podem venir a fer un breu reportatge. Anima-vos-hi. És molt bo que els projectes d'innovació es coneguin i s'encomani l'interès per posar-ne més en marxa als altres centres!

